

MANAGEMENT

МЕНЕДЖМЕНТ

УДК 338.24

УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМИ ТRENДАМИ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Наталія Єфремова; Людмила Ломовських

Державний біотехнологічний університет, Харків, Україна

Резюме. Визначено напрямки розвитку сучасних трендів глобальної економіки, дано коротку характеристику кожному з них, доведено важливість управління сучасними трендами глобальної економіки. Визначено переваги і проблеми управління сучасними трендами розвитку глобальної економіки, а також перспективи. Визначено й надано характеристику таким напрямкам трендів розвитку глобальної економіки, як діджиталізація, глобалізація, екологічна стійкість, демографічні зміни, зміни в політичній владі, політична нестабільність, геополітична напруженість, інституціоналізація, посилення нерівності, інклюзивність, урбанізація, зміна динаміки робочої сили, старіння інфраструктури, зміна споживчих уподобань, стрімкий розвиток технологій, інновації та підприємництво, фінансіалізація, регіоналізація, транснаціоналізація, інформатизація та інтелектуалізація, економіка знань, зелена економіка, соціальна економіка. Виокремлено такі переваги управління тенденціями глобального економічного розвитку, як більш досконале планування; підвищена конкурентоспроможність; посилення економічного зростання; розширення співпраці. Серед проблем управління тенденціями глобального економічного розвитку визначено такі: складність; відсутність координації; непередбачені наслідки; опір змінам. Вивчення глобальних тенденцій розвитку сучасних економічних систем має вирішальне значення для окремих осіб, підприємств і політиків, які прагнуть розвиватися та орієнтуватися у викликах і можливостях глобальної економіки. Розуміючи ці тенденції та їх дослідження, ми зможемо краще підготуватися до майбутнього та працювати над створенням більш стійкої та справедливої економічної системи для всіх. Перспективи управління глобальними тенденціями розвитку глобальної економіки є багатообіцяючими, оскільки технологічний прогрес і глобальна взаємозв'язаність створюють можливості для ефективнішого управління цими тенденціями. Загалом ефективне управління глобальними тенденціями у світовій економіці вимагатиме постійних інновацій, співпраці та адаптації для забезпечення сталого та справедливого економічного зростання.

Ключові слова: управління, глобальні тренди, розвиток глобальної економіки.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.05.107

Отримано 10.07.2023

UDC 338.24

MANAGEMENT OF CURRENT TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF THE GLOBAL ECONOMY

Nataliia Yefremova; Liudmyla Lomovskykh

State Biotechnological University, Kharkiv, Ukraine

Summary. The article defines the directions of development of modern trends in the global economy, gives a brief description of each of them, and proves the importance of managing modern trends in the global economy. The advantages and problems of managing modern trends in the development of the global economy, as well as prospects, are defined. Such trends in the development of the global economy as digitalization, globalization, environmental sustainability, demographic changes, changes in political power, political instability, geopolitical tensions,

institutionalization, increasing inequality, inclusiveness, urbanization, changing labor force dynamics, aging infrastructure, change consumer preferences, rapid development of technologies, innovation and entrepreneurship, financialization, transnationalization, regionalization, informatization and intellectualization, knowledge economy, green economy, social economy. The following advantages of managing the trends of global economic development are singled out, such as better planning; increased competitiveness; strengthening of economic growth; expansion of cooperation. Among the problems of managing trends in global economic development, the following are identified: complexity; lack of coordination; unintended consequences; resistance to change. The study of global trends in the development of modern economic systems is of crucial importance for individuals, enterprises and politicians who seek to develop and navigate the challenges and opportunities of the global economy. By understanding these trends and researching them, we can better prepare for the future and work to create a more sustainable and fair economic system for all. The prospects for managing global trends in the development of the global economy are promising, as technological progress and global interconnectedness create opportunities for more efficient and effective management of these trends. Overall, effectively managing global trends in the world economy will require constant innovation, collaboration and adaptation to ensure sustainable and equitable economic growth.

Key words: management, global trends, development of the global economy.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.05.107

Received 10.07.2023

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Проблема управління глобальними тенденціями розвитку сучасних економічних систем має велике значення як для наукових, так і для практичних цілей. Розуміння цих тенденцій, процесу управління ними, їхніх наслідків є важливим для компаній, політиків і окремих осіб, які прагнуть орієнтуватися в викликах і можливостях глобальної економіки.

З наукового боку, вивчення глобальних тенденцій в економіці має вирішальне значення для вдосконалення нашого розуміння економічних систем. Це може допомогти нам виявити закономірності, передбачити майбутні події та оцінити вплив різних економічних політик і втручань. Крім того, він може дати цінну інформацію про те, як економічні системи взаємодіють з іншими соціальними та екологічними системами, і як ними можна керувати для сприяння сталості та соціального добробуту.

З практичної точки зору, вивчення глобальних тенденцій в економіці, а також процесу управління такими тенденціями має важливе значення для політиків і компаній, які прагнуть приймати обґрунтовані рішення щодо інвестицій, політичних втручань і розподілу ресурсів. Наприклад, розуміння демографічних тенденцій може сприяти прийняттю рішень щодо охорони здоров'я та соціальних послуг, тоді як розуміння технологічних тенденцій може сприяти прийняттю рішень щодо інвестицій у дослідження та розробки. Подібним чином розуміння екологічних тенденцій може сприяти прийняттю рішень щодо управління ресурсами й сталого розвитку.

У цілому дослідження та управління глобальними тенденціями розвитку сучасних економічних систем є важливим як з наукових, так і практичних міркувань. Розуміючи ці тенденції та їхні наслідки, можна працювати над створенням більш стійкої, справедливої та процвітаючої економічної системи для всіх.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сфері економіки й менеджменту багато дискусій точиться навколо управління сучасними глобальними трендами [1–7]. Однією з ключових тенденцій, яка часто обговорюється, є глобалізація, яка означає зростаючий взаємозв'язок і взаємозалежність економік і суспільств у всьому світі. Наукові джерела свідчать, що як і в будь-яких питаннях існують полярні точки зору. Низка економістів стверджує, що глобалізація принесла значні переваги, такі, як зростання торгівлі, інвестицій та економічне зростання. Однак інші висловлюють занепокоєння щодо негативних наслідків глобалізації, таких, як зростання нерівності, погіршення стану навколишнього середовища та переміщення робочих місць.

Ще одна тенденція, яка часто обговорюється в економічній літературі, – це технологічні інновації [1]. Завдяки прогресу в таких сферах, як штучний інтелект,

робототехніка та біотехнології багато економістів вважають, що ми стоїмо на порозі нової ери технологічних змін. Хоча ці інновації можуть принести значні переваги, такі, як підвищення продуктивності та ефективності [1, 3–5, 7], вони також піднімають важливі питання щодо майбутнього праці, розподілу доходів і багатства, а також ролі уряду в регулюванні нових технологій.

Стійкість є ще однією важливою тенденцією, яка обговорюється в економічній літературі. Зважаючи на зростаючу стурбованість щодо зміни клімату, втрати біорізноманіття та виснаження ресурсів, багато економістів стверджують, що нам потрібно перейти до стійкіших економічних моделей. Це може включати низку стратегій, таких, як інвестиції у відновлювані джерела енергії, просування практик циклічної економіки та впровадження механізмів ціноутворення на вуглець.

У галузях економіки й менеджменту триває багато дискусій щодо ефективного управління цими та іншими глобальними тенденціями. Хоча існує багато різних думок і точок зору, більшість економістів погоджуються, що важливо розробляти політику й стратегії, які є ефективними та стійкими в довготерміновій перспективі. Подальша актуальність дослідження зумовлена розробленими досконалішими шляхів управління сучасними трендами розвитку глобальної економіки

Мета статті (формулювання цілей статті) – вивчення управління сучасними трендами розвитку глобальної економіки.

Постановка завдання. Відповідно до вищезазначеної мети, поставлені такі завдання: визначити напрямки розвитку сучасних трендів глобальної економіки, дати коротку характеристику кожному з них, довести важливість управління сучасними трендами глобальної економіки, визначити переваги й недоліки, а також перспективи управління сучасними трендами глобальної економіки.

Виклад основного матеріалу. Управління глобальними економічними тенденціями вимагає глибокого розуміння глобального економічного базису, а також здатності відстежувати та аналізувати тенденції й моделі, які виникають з часом. Це означає бути в курсі останніх економічних даних і новин з усього світу, а також мати можливість використовувати цю інформацію для прийняття обґрунтованих рішень щодо інвестицій, торгівлі та іншої економічної діяльності.

Управління глобальними економічними тенденціями також вимагає здатності співпрацювати з іншими країнами та міжнародними організаціями для вирішення спільних проблем і сприяння економічному зростанню та розвитку. Це може передбачати участь у глобальних економічних форумах і переговорах, розроблення та реалізацію міжнародних угод і політики, а також участь в інших формах міжнародного співробітництва. В цілому ефективне управління глобальними економічними тенденціями має вирішальне значення для сприяння сталому економічному зростанню й стабільності як на національному, так і міжнародному рівнях.

Економічні, політичні та соціальні зміни в одній частині світу мають значний вплив на інші. Отож, розуміння тенденцій, які формують глобальну економіку, має важливе значення для компаній, політик і окремих осіб, які прагнуть орієнтуватися в дедалі складнішому економічному середовищі.

Багато з цих тенденцій мають значні наслідки для економічного зростання, соціального добробуту та екологічної стійкості. Цифровізація змінює спосіб роботи компаній завдяки новим технологіям, таким, як автоматизація та штучний інтелект, що забезпечує ефективність і продуктивність. Однак ці технології також створюють проблеми, пов'язані з переміщенням робочих місць і нерівністю доходів. Подібним чином екологічна стійкість стає дедалі гострішою проблемою; відсутність вирішення проблеми зміни клімату, забруднення та виснаження ресурсів стає дедалі гострішою.

Інші тенденції, такі, як демографічні зміни, зміни політичної влади та геополітична напруженість також можуть мати значний вплив на економічні системи. Ці тенденції можуть створити нові можливості для економічного зростання та соціального розвитку, але вони також можуть створити проблеми, пов'язані з політичною нестабільністю, соціальними заворушеннями та економічною нерівністю.

Зважаючи на все вищезазначене, можна зробити висновок, що вивчення глобальних тенденцій розвитку сучасних економічних систем є надзвичайно актуальним у сучасному світі. В цілому, вивчення глобальних тенденцій розвитку сучасних економічних систем має вирішальне значення для окремих осіб, підприємств і політик, які прагнуть розвиватися та орієнтуватися у викликах і можливостях глобальної економіки. Розуміючи ці тенденції та їх дослідження, ми зможемо краще підготуватися до майбутнього та працювати над створенням більш стійкої та справедливої економічної системи для всіх.

Існує низка глобальних тенденцій розвитку сучасних економічних систем, які сьогодні формують світову економіку (табл. 1).

Таблиця 1. Глобальні тенденції розвитку сучасних економічних систем

Напрямок	Характеристика тенденцій
1	2
Цифровізація	Швидкий розвиток технологій змінив спосіб роботи бізнесу, і цифровізація зараз є ключовим рушієм економічного зростання. Компанії все більше впроваджують цифрові технології, такі, як штучний інтелект, автоматизація та Інтернет речей, щоб оптимізувати роботу та підвищити ефективність
Глобалізація	Світова економіка стає все більш взаємопов'язаною, торгівля та інвестиції перетинають кордони більше, ніж будь-коли раніше. Це призвело до зростання транснаціональних корпорацій, глобальних ланцюжків поставок і посилення конкуренції в багатьох галузях
Екологічна стійкість	Зростає усвідомлення необхідності вирішення екологічних проблем, таких, як зміна клімату, забруднення та виснаження ресурсів. Уряди, компанії і споживачі вживають заходи сприяння стійкості й зменшення впливу на навколишнє середовище
Демографічні зміни	Населення багатьох країн старіє, що впливає на економічне зростання та системи соціального забезпечення. У той же час зростає різноманітність і міграція, що може принести нові можливості, але водночас і виклики
Урбанізація	Все більше людей переїжджає до міст, які стають важливішими рушійними силами економічного зростання. Ця тенденція створює нові виклики для міської інфраструктури, житла та соціальних послуг
Зміна динаміки робочої сили	Характер роботи змінюється, все більше людей працюють в економіці концернів, віддалена робота набуває поширення, а автоматизація заміняє деякі робочі місця. Це веде до нових викликів і можливостей як для працівників, так і для бізнесу
Старіння інфраструктури	Інфраструктура багатьох країн старіє і потребує значних інвестицій. Серед інших сфер це стосується транспортної, енергетичної та комунікаційної інфраструктури
Зміна споживчих уподобань	Споживачі все більше усвідомлюють такі питання, як стійкість, соціальна відповідальність і конфіденційність. Це створює нові можливості та виклики для компаній, оскільки вони прагнуть задовольнити мінливі потреби споживачів, залишаючись при цьому конкурентоспроможними
Посилення нерівності	Незважаючи на загальне економічне зростання, нерівність у доходах і багатстві зростає в багатьох країнах. Це призвело до закликів більшого перерозподілу багатства та більш прогресивної політики оподаткування
Інклюзивність	Інклюзивність стосується принципу забезпечення того, щоб усі особи та групи мали рівний доступ до економічних можливостей, ресурсів і переваг. Це передбачає усунення перешкод для участі та сприяння різноманітності, справедливості та соціальної справедливості. Інклюзивність важлива для сприяння соціальному та економічному розвитку, зменшення нерівності та бідності, а також посилення політичної стабільності та співпраці
Стрімкий розвиток технологій	Прогрес у таких технологіях, як блокчейн, біотехнології та квантові обчислення готовий трансформувати багато галузей і створити нові можливості для економічного зростання. Однак ці технології також створюють проблеми, пов'язані з регулюванням, конфіденційністю та безпекою.

1	2
Зміни в політичній системі	Баланс політичної влади змінюється, на глобальній арені з'являються нові гравці. Це спричиняє значний вплив на економічні системи, оскільки політика та правила змінюються у відповідь на зміну геополітики. Політична нестабільність викликає дедалі більше занепокоєння в багатьох частинах світу, оскільки зростає націоналізм, популізм і поляризація. Це може мати значний вплив на економічні системи, оскільки політика та правила змінюються у відповідь на зміну політичної динаміки
Геополітична напруженість	Зростає напруженість між великими світовими державами, що призводить до торговельних суперечок, санкцій та інших форм економічних конфліктів. Ця напруга має значний вплив на світову торгівлю та інвестиційні потоки
Інституціоналізація	Інституціоналізація стосується процесу встановлення формальних правил, норм і процедур для керівництва поведінкою та прийняттям рішень в організації чи суспільстві. Це може передбачати створення правових систем, нормативних рамок і структур управління, а також розвиток культурних цінностей, соціальних норм і етичних принципів. Інституціоналізація важлива для сприяння стабільності, справедливості та підзвітності, а також для сприяння співпраці та координації між окремими особами та організаціями
Інновації та підприємництво	Все більше уваги приділяється інноваціям та підприємництву як рушійним силам економічного зростання. Багато країн інвестують у дослідження та розробки, екосистеми стартапів та інші ініціативи для сприяння інноваціям і підприємництву
Фінансіалізація	Існує зростаюча тенденція до фінансування, яка стосується зростання ролі інституцій та фінансових ринків у світовій економіці. Ця тенденція призвела до нових ризиків і можливостей, а також занепокоєння щодо фінансової стабільності й нерівності
Транснаціоналізація	Транснаціоналізація відноситься до процесу компаній, організацій та окремих осіб, які працюють поза національними кордонами. Це може включати рух товарів, послуг, капіталу та робочої сили, а також передавання технологій, знань і культури. Транснаціоналізації сприяють прогрес у транспорті, зв'язку та інформаційних технологіях, які спростили міжнародні зв'язки та співпрацю між окремими особами та організаціями
Регіоналізація	Регіоналізація відноситься до процесу економічної інтеграції та співпраці в межах певного географічного регіону. Регіоналізація зумовлена бажанням підвищити економічну ефективність, сприяти регіональному розвитку та зміцнити політичну стабільність і співпрацю
Інформатизація та інтелектуалізація	Інформатизація та інтелектуалізація стосуються все більшого використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і ресурсів, заснованих на знаннях, в економічних системах. Інформатизація передбачає використання ІКТ для сприяння комунікації, обміну інформацією та створення знань, тоді як інтелектуалізація передбачає розвиток галузей та послуг, що базуються на знаннях, таких як дослідження та розробки, освіта та консалтинг. Обидві ці тенденції важливі для підвищення економічної ефективності, продуктивності та інновацій
Економіка знань	Економіка знань означає зростаюче значення знань, інформації та інновацій в економічних системах. Це передбачає створення та розповсюдження нових знань, розвиток інтелектуальної власності та зростання галузей і послуг, що базуються на знаннях. Економіка знань розвивається завдяки розвитку технологій, зростаючій глобалізації та зміні моделей споживання й виробництва, і розглядається як ключовий рушій економічного зростання та конкурентоспроможності
Зелена економіка	Зелена економіка означає перехід до більш сталої та низьковуглецевої економічної системи. Це передбачає зменшення залежності від викопного палива та інших невідновлюваних ресурсів, сприяння енергоефективності та збереження енергії, а також інвестування у відновлювані джерела енергії та стійку інфраструктуру. «Зелена» економіка ґрунтується на занепокоєннях щодо зміни клімату, погіршення стану навколишнього середовища та виснаження ресурсів і розглядається як важливий шлях до більш сталої та справедливої майбутньої
Соціальна економіка	Соціальна економіка відноситься до економічної діяльності, яка спрямована на соціальні та екологічні цілі, а не на суто економічні цілі. Це стосується соціальних підприємств, кооперативів, некомерційних організацій та інших організацій, які надають перевагу соціальному та екологічному впливу, а не прибутку. Соціальна економіка ґрунтується на занепокоєнні соціальною нерівністю, погіршенням навколишнього середовища та потребою у більш стійких і справедливих економічних системах

Усі ці тенденції взаємопов'язані та мають далекосяжні наслідки для світової економіки. У цілому ці тенденції відображають постійну еволюцію економічних систем, оскільки суспільства стикаються з низкою проблем і можливостей. Розуміючи ці тенденції та їхні наслідки, окремі особи, компанії та політики можуть працювати над створенням більш стійких, справедливих і процвітаючих економічних систем для всіх. Тож, підприємствам, політикам і окремим особам важливо їх розуміти та контролювати, якщо вони прагнуть орієнтуватися в дедалі складнішому економічному середовищі, у викликах і можливостях глобальної економіки.

Зважаючи на вищезазначене, можна виокремити такі переваги управління тенденціями глобального економічного розвитку:

- більш досконале планування: управління глобальними тенденціями економічного розвитку допомагає політикам і підприємствам планувати майбутнє та ефективно розподіляти ресурси;
- покращена конкурентоспроможність: бути в курсі світових тенденцій може допомогти підприємствам залишатися конкурентоспроможними, визначаючи ринки, що розвиваються, і адаптуватися до мінливих уподобань споживачів;
- посилення економічного зростання: керуючи тенденціями глобального економічного розвитку, країни можуть працювати над створенням стабільного економічного середовища, яке заохочує інвестиції та сприяє зростанню;
- розширення співпраці: ефективне управління тенденціями глобального економічного розвитку може сприяти міжнародній співпраці, що призведе до покращення економічних результатів для всіх залучених країн.

Серед проблем управління тенденціями глобального економічного розвитку вважаємо за доцільне зазначити такі:

- складність: глобальна економічна система є складною, і управління тенденціями вимагає розуміння багатьох факторів, включаючи геополітику, технології та демографію;
- відсутність координації: різні країни та організації можуть мати різні пріоритети та підходи до управління тенденціями глобального економічного розвитку, що призводить до відсутності координації та потенційних конфліктів;
- непередбачені наслідки: дії, вжиті для управління тенденціями глобального економічного розвитку, можуть мати непередбачені наслідки, наприклад спотворення ринку або ненавмисні негативні впливи на певні галузі чи регіони;
- опір змінам: деякі зацікавлені сторони можуть чинити опір змінам, необхідним для управління глобальними тенденціями економічного розвитку, таким, як політичні реформи чи нові правила, що призведе до уповільнення прогресу або навіть до зворотного розвитку.

Висновки. Перспективи управління глобальними тенденціями розвитку глобальної економіки є багатообіцяючими, оскільки технологічний прогрес і глобальна взаємозв'язаність створюють можливості для ефективнішого управління цими тенденціями. Завдяки зростанню доступності даних і розширених інструментів аналітики, які приймають рішення, можуть краще розуміти й передбачати тенденції, а також відповідно коригувати свої стратегії. Крім того, поява нових технологій, таких, як блокчейн і штучний інтелект, пропонують інноваційні рішення для управління складними глобальними системами. Однак існують також проблеми, які необхідно подолати, наприклад, потреба в більшій міжнародній співпраці та координації між зацікавленими сторонами, а також вирішення проблем щодо конфіденційності та безпеки даних. У цілому ефективне управління глобальними тенденціями у світовій економіці вимагатиме постійних інновацій, співпраці та адаптації для забезпечення сталого та справедливого економічного зростання.

Conclusions. Thus the prospects for managing global trends in the development of the global economy are promising, as technological progress and global interconnectedness create opportunities for more efficient and effective management of these trends. With the increasing availability of data and advanced analytics tools, decision makers can better understand and anticipate trends and adjust their strategies accordingly. In addition, the emergence of new technologies such as blockchain and artificial intelligence offer innovative solutions for managing complex global systems. However, there are also challenges to be overcome, such as the need for greater international cooperation and coordination between stakeholders, as well as addressing data privacy and security concerns. Overall, effectively managing global trends in the world economy will require constant innovation, collaboration and adaptation to ensure sustainable and equitable economic growth.

Список використаних джерел

1. Babenko, V., Pravotorova, O., Yefremova, N., Popova, S., Kazanchuk, I., Honcharenko, V. The innovation development in China in the context of globalization. *WSEAS Trans. Syst. Control.* 2020, 17, 523–531. DOI: <https://doi.org/10.37394/23207.2020.17.51>
2. Goel A. K., Marchenko M., Iefremov A. Digitalization of economic planning of competitive marketing activities in the conditions of globalization. Глобалізація та розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 3–4 лист. 2022 р. Харків: ДБТУ, 2022. С. 58–59.
3. Ведернікова С. В. Сучасні тренди розвитку глобалізації. Проблеми системного підходу в економіці. 2017. Вип. № 5 (61). С. 16–21.
4. Глобальні тенденції і перспективи: світова економіка та Україна. / Наук. ред. В. Юрчишин. Київ: Заповіт, 2018. 202 с.
5. Дергачова В. В., Голюк В. Я. Згуровський О. М. Тренди розвитку сучасної глобальної економіки 2020. Економіка, фінанси, право. 2020. № 3. С. 23–26. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2020.3.5>
6. Ломовських Л. О. Глобальні проблеми світової продовольчої безпеки. Глобалізація та розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи: матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 3–4 лист. 2022 р. Харків: ДБТУ, 2022. С. 222.
7. Стукало Н., Сімахова А. Глобальні тренди розвитку соціальної економіки. Міжнародна економічна політика. 2021. № 1 (34). С. 7–22. DOI: <https://doi.org/10.33111/iep.2021.34.01>

References

1. Babenko V., Pravotorova O., Yefremova N., Popova S., Kazanchuk I., Honcharenko V. (2020). The innovation development in China in the context of globalization [The innovation development in China in the context of globalization]. *WSEAS Trans. Syst. Control.*, 17, p. 523–531. DOI: <https://doi.org/10.37394/23207.2020.17.51>
2. Goel A. K., Marchenko M., Iefremov A. (2022). Digitalization of economic planning of competitive marketing activities in the conditions of globalization [Digitalization of economic planning of competitive marketing activities in the conditions of globalization]. *Proceedings of the Hlobalizatsiya ta rozvytok innovatsiynyykh system: tendentsiyi, vyklyky, perspektyvy. I Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsia (Ukraine, Kharkiv, November 3–4, 2022)* (eds. Mykhailov V. M., Laryna T. F., Onegina V. M.), Kharkiv: DBTU, p. 58–59.
3. Vedernikova S. V. (2017). Suchasni trendy rozvytku hlobalizatsiyi [Modern trends in the development of globalization]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi.* No. 5 (61). P. 16–21.
4. Hlobal'ni tendentsiyi i perspektyvy: svitova ekonomika ta Ukrayina (2018) [Global trends and prospects: world economy and Ukraine] / Nauk. red. V. Yurchyshyn. Kyiv: Zapovit. [In Ukrainian].
5. Derhachova V. V., Holyuk V. YA. Zhurovs'kyy O. M. (2020). Trendy rozvytku suchasnoyi hlobal'noyi ekonomiky [Development trends of the modern global economy]. *Ekonomika, finansy, parvo.* No. 3. P. 23–26. DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2020.3.5>
6. Lomovs'kykh L. O. (2022). Hlobal'ni problemy svitovoyi prodovol'choyi bezpeky [Global problems of world food security]. *Proceedings of the Hlobalizatsiya ta rozvytok innovatsiynyykh system: tendentsiyi, vyklyky, perspektyvy. I Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsia (Ukraine, Kharkiv, November 3–4, 2022)* (eds. Mykhailov V. M., Laryna T. F., Onegina V. M.), Kharkiv: DBTU, p. 222.
7. Stukalo N., Simakhova A. (2021). Hlobal'ni trendy rozvytku sotsial'noyi ekonomiky [Global trends in the development of the social economy]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka.* No. 1 (34). P. 7–22. DOI: <https://doi.org/10.33111/iep.2021.34.01>